

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದರಾಜು, ಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಶೂನ್ಯವೇಳೆ ರಡಿ ನೀಡಿರುವ ಸೂಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ:

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ 120ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಕೆ.ಸಿ. ವ್ಯಾಲಿ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ಬಹುತೇಕ ಕೆರೆಗಳು ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಜೊಂಡಿನಿಂದ ಆವೃತವಾಗುತ್ತಾ ಕೆರೆಗಳ ವಿನಾಸವನ್ನೇ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಕೋಲಾರಮ್ಮ ಕೆರೆಯನ್ನು ಜೊಂಡು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇಡೀ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಕಾಣಿಸದಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು ಜೊಂಡು ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಾವೇ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕೆರೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರು ಸಹ ಅವುಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿಸಬೇಕು. ಸೌಂದರ್ಯೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರವೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಾರಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೋಲಾರದ ಕೆರೆಗಳು ಜೊಂಡಿನಿಂದಾಗಿ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಕುತ್ತು ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಕುತ್ತು ಎಂಬಂತ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಮನ ಹರಿಸದಿರುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಕೆರೆಗಳ ಸೌಂದರ್ಯೀಕರಿಸಲು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂ. ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ವಾಕ್‌ಪಾತ್ ಬೋಟಿಂಗ್ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಕೆರೆಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿರುವ ಜೊಂಡು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಕಾಣದಂತಾದರೆ ಕೆರೆಯನ್ನು ಬೋಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಉದ್ಯಾನ ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಜನರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 2,328 ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ 120ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೊಡ್ಡಕೆರೆಗಳು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ, ಉಳಿದ ಕೆರೆಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹೊರುವುದು. ಕೆರೆ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಜಿಸಿಬಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜೊಂಡು ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಲಾರದ ಬಹುತೇಕ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಜೊಂಡು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಕೆರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕೆ.ಸಿ ವ್ಯಾಲಿ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಕೆರೆಗಳ ದುಸ್ಥಿತಿ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಕೆರೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮುಂದಾಗದಿದ್ದರೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಕೆ.ಸಿ ವ್ಯಾಲಿ, ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ, ಮೇಕದಾಟು ಹೀಗೆ ಯಾವುದೇ ಮೂಲದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರಗಳು:

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರನ್ನು ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು 126 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ದ್ವಿತೀಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ 400 ಎಂ.ಎಲ್.ಡಿ., ವರ್ಷಕ್ಕೆ 5.67 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರನ್ನು ಹರಿಸಿ, ಕೆರೆಗಳ ಶೇಖರಣಾ ಪ್ರಮಾಣದ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟು ತುಂಬಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ದಿನಾಂಕ: 25-06-2016 ರಂದು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ದಿನಾಂಕ: 02-06-2018 ರಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಚಾಲನೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೆ.ಸಿ ವ್ಯಾಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಗೃಹ ಬಳಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರನ್ನು ಎರಡು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಕುಸಿದಿರುವಂತಹ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಅಂತರ್ಜಲ ವೃದ್ಧಿ / ಮರು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದ್ದು ಈ ವರೆಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ 143 ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು 133 ಚೆಕ್‌ಡ್ಯಾಂ ಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು 9.84 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (O & M) ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರಿಗೆ ಪರಿಸರ ಅಗಾಧೀಕರಣ ಅಧ್ಯಯನ (Environmental Impact Assessment) ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಘನ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ E.I.A. ಅಧ್ಯಯನವು ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ (Field Survey) ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆ.ಸಿ.ವ್ಯಾಲಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತುಂಬಿಸಿರುವ ನರಸಾಪುರ ಕೆರೆ, ಕೋಲಾರಮ್ನ ಕೆರೆ, ಸೀಪುರ ಕೆರೆ, ಕೋಡಿ ಕಣ್ಣೂರು ಕೆರೆ, ಕಾಮದೇನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಬಂಗಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಂಗಾರಪೇಟೆ ಕೊಪ್ಪ ದೊಡ್ಡಕೆರೆ, ಮಾದಮಂಗಳ, ಮುಗಿಲಬೆಲೆ ಕೆರೆ, ಮುಳುಬಾಗಿಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸೋಮೇಶ ಪಾಳ್ಯ, ಇಂಡುಕೆರೆ, ಹಾವನಿ ದೊಡ್ಡಕೆರೆ, ಲಿಂಗಾಪುರ ದೊಡ್ಡಕೆರೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜಿ. ತಿಮ್ಮಸಂದ್ರ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದ ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಸೇರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರು ಕೊಳಚೆ ನೀರು ನೇರವಾಗಿ ಕೆರೆಗೆ ಬಿಡದಂತೆ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಲು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೆರೆಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರು ಬಿಡದಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಲು ನಗರಸಭೆ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇಲಾಖೆ ರವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಲಾರ ಅಮಾನಿಕರೆಯು ನಗರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಗರದ ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಕೆರೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಕುರಿತು ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಸದರಿ ಕೆರೆಯನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ತೇಲಾಡುವ ಜೊಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆಯುವ ಮೊದಲು ನಗರದಿಂದ ಸೇರುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದ ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜೊಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ 15 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕೆ.ಸಿ ವ್ಯಾಲಿ ನೀರು ಹರಿಸುತ್ತಿರುವಂತಹ ಉಳಿದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೋಲಾರ ಅಮಾನಿ ಕೆರೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರು ಹರಿಯುವುದನ್ನು ತಿರುವುಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಕೆರೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಸಿ.ಎಸ್.ಆರ್ ನಿಧಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೊಂಡು ಬೆಳೆಯುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಜೊಂಡಿನಿಂದಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಮೀನುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೊಂಡನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

- ಕಡತ ಸಂಖ್ಯೆ: MID/82/LCQ/2023

(ಎನ್. ಎಸ್. ಭೋಸರಾಜು)
ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ
ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವರು